

РЕШЕНИЕ

№ 82

гр. Варна, 09.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 39 СЪСТАВ, в публично заседание на шестнадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Х.К.

при участието на секретаря Ц.И.

като разгледа докладваното от Х.К. Гражданско дело № 20213110117766 по описа за 2021 година

Производството по делото е образувано по искова молба от М. К. Д.; Г. К. Д., действащ със съгласието на своята майка Н. Д. и Е. К. Д., действаща чрез законен представител В. Л. Л., всички в качеството им на наследници на К. Х. Д., б.ж. на гр. Варна, поч. на 27.02.2021г. и като процесуални субституенти на „Б. ДСК“ АД /правоприемник на „Е.“ АД/ **срещу** „Г.Ж.“ ЕАД /правоприемник на „Е.Ж.“ ЕАД/, с която са предявени субективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 134 ЗЗД вр. чл. 79 ЗЗД и чл. 382 вр. чл. 448 КЗ за осъждане на ответното застрахователно дружество да заплати на „Б. ДСК“ АД сумата от 11 136.86 лева, представляващи остатък от плащане по Договор за кредит Експресо Компакт №***/2019г..

Ишците твърдят, че предявяват иска като наследници на К. Д., починал на 27.07.2021г.. Наследодателят им приживе имал сключена застраховка „Живот“ с ответното дружество, сключена като обезпечение и в качеството му на кредитополучател по Договор за кредит Експресо Компакт №***/2019г., за сумата от 19 300 лева. Твърдят, че незабавно след настъпване на застрахователното събитие – смъртта на кредитополучателя Д., уведомили както банката, така и застрахователя. Била заведена застрахователна претенция, по която застрахователят отказал плащане с мотив, че настъпилата смърт на застрахования е резултат от Covid-19 и не съставлява покрит риск от застрахователната полица. Оспорват смъртта да е настъпила от Covid-19, като твърдят, че е резултат на множество заболявания на наследодателя, съществували към момента на смъртта му, но възникнали и диагностицирани след сключване на застрахователния договор. Сочат, че единствено двустранната пневмония би могла евентуално да е причинена от SARS-CoV-2. Остра дихателна недостатъчност, сепсис с полиорганна недостатъчност и шок, хипертонична болест III ст., умерена степен, сърдечна и бъбречна форма, Хипертонично сърце, диабет тип 2, диабетна нефропатия, хронична

обострена бъбречна недостатъчност, диабетна полиневропатия, алкохолен стеатохепатит с активност, метаболитен синдром и желязодефицитна анемия били заболяванията, които Д. имал преди заразяването му с Covid 19 и които са довели до фаталният му край. Навеждат доводи, че не е било възможно Д. да предотврати нито възникването на пандемичната обстановка, нито заразяването си Covid - 19, нито усложненията от наличните му заболявания. Считат за неравноправна клаузата за изключването на риск, който не е в контрола на застрахованото лице. Твърдят, че остатъкът на задължението по договора за кредит е в размер на 11 136.86 лева. В заключение считат, че не са налице предпоставки за отказ на застрахователя да изплати обезщетение в полза на банката, в размер на остатъка от задължението по договора за кредит. Твърди се, че договорът за застраховка е сключен между наследодателя Д. и застрахователя с трето ползващо се лице – банката кредитодател. Ищците се позовават на разпоредбата на чл.134 ЗЗД, т.е. че могат и упражняват правото на банката да иска изплащане на застрахователното обезщетение при настъпилото застрахователно събитие по групова застраховка Живот, от името на наследодателя си – страна по договора за застраховка, при наличие на предпоставките на чл.134 ЗЗД. В тази връзка считат, че имат интерес за пълното погасяване на задължението по договора за кредит, което ще има непосредствен ефект в тяхната правна сфера. Твърдят, че банката бездейства и не упражнява имуществените си права. Това ще доведе до намаляване имуществото на ищците, поради отговорността им по договора за кредит. Молят за уважаване на иска.

С определение №3503/29.03.2022г., съдът е извършил преценка за редовност на исковата молба, както и при твърдения за упражняване процесуалните права на друга страна /„Б. ДСК“ АД/ от ищците при условията на процесуална субституция, съдът е конституирал като съищец и банката, на основание чл.134 ГПК.

Срещу исковата молба е постъпило становище на „Б. ДСК“ АД за липса на основание за процесуална субституция на страната на ищците, съответно липса на основание за участие на банката като главна страна, тъй като ищците не са кредитори на банката и нямат легитимация да водят иски по чл.134 ГПК.

В рамките на срока и по реда на чл. 131 ГПК, ответникът е депозирал отговор на исковата молба, обективиращ изявлението му, съобразно което оспорва изцяло исковите като неоснователни. Не оспорва, че наследодателят на страните К. Х. Д. е включен в групата на застрахованите лица по Групов договор за застраховка на кредитополучатели/съдлъжници на „С.Ж. Е." АД, с подписаното от него на 24.02.2019 г. Заявление за застраховане, валидно като застрахователен сертификат. Твърди, че по отношение на процесното събитие със застрахования са приложими две самостоятелни изключения от покритите рискове по застрахователния договор. Съгласно чл. 14.1 от ОУ по процесната застраховка, за всички видове покрития не са покрити преките или косвени последствия и резултати от епидемия или пандемия, както и техните последствия. Сочи, че на 11.03.2020 г. СЗО е обявила заразата със SARS-Co V2, т. нар. Covid-19 вирус за пандемия, тъй като заболяването е засегнало повече от една страна на повече от един континент. Същата е обявена и в България с решение на НС от 13.03.2020 г., както и със Заповед № ***/13.03.2020 г. на Министерството на здравеопазването. Твърди се, че застрахованият е хоспитализиран с окончателна диагноза „Covid-19", като

били установени пневмония, респираторен дистрес синдром и прояви на сепсис. В резултат на диагностицираното заболяване, застрахованият е починал. Счита, че смъртта на застрахования е настъпила в резултат на предварително съществуващо заболяване или болестно състояние, настъпило преди началото на индивидуалното застрахователно покритие, както и техните преки или косвени последици, които не са декларирани на Застрахователя, и поради това представлява изключен застрахователен риск. Твърди се, че Д. е декларирал пред застрахователя в декларацията за здравословно състояние, че през последните 10 години не е боледувал от кардиологично или съдово заболяване, вкл. артериална хипертония, диабет, заболяване на бъбреците, заболяване на черния дроб, поради което е бил включен в групата на застрахованите лица. По образувана претенция № 115508, пред застрахователя били представени медицински документи, от които се установява, че застрахованият е приет в болница с диагноза Ковид 19 и установени заболявания: хипертонична болест III степен, сърдечна и бъбречна форма, Хипертонично сърце, Диабет тип 2, лош контрол, Диабетна нефропатия, Хронична обострена бъбречна недостатъчност II степен, Диабетна полиневропатия, Алкохолен стеатохепатит с активност, Метаболитен синдром, Желязонеодоимъчна анемия. Застрахованият починал на 27.07.2021 г. в резултат на усложнения от Ковид инфекция, предизвикани от множеството придружаващи заболявания, от които К. Димтров е страдал, но не е декларирал пред застрахователя. Оспорва твърдения за неравноправност на чл. 14.1 от Общите условия. Моли за отхвърляне на иска.

В хода на проведените съдебни заседания по делото, страните поддържат заявените с исковата молба и отговора по нея становища.

СЪДЪТ, след като взе предвид представените по делото доказателства – по отделно и в тяхната съвкупност, съобрази становищата на страните и нормативните актове, регламентиращи процесните отношения, намира за установено следното от **фактическа страна**:

С определение, постановено в з.с.з. на 15.06.2022г., съдът на основание чл.146, ал.1, т.3 ГПК е приел за безспорни и ненуждаещи се от доказване в отношенията между страните следните факти: настъпилата смърт на кредитополучателя К. Д., че последният е страна по Договор за кредит Експресо Компакт №***/2019г., по силата на който му е предоставена сума в размер на 19300 лв., със срок на издължаване до 04.03.2024г.; че по този договор е сключена и застраховка Живот на К. Д., че е налице сключена застрахователна полица за застраховане на кредитополучатели на Е. АД /групова застраховка/ с покритие „Живот“, с бенефициент банката кредитодател по договорите за кредит и застраховано лице К. Д.; че на 11.03.2020 г. СЗО е обявила заразата със SARS-Co V2 за пандемия, като същата е обявена и в България с решение на НС от 13.03.2020 г., както и със Заповед № ***/13.03.2020 г. на Министерството на здравеопазването.

Установява се от Удостоверение за наследници № ***/07.09.2021г., че ишците са наследници на К. Х. Д., поч. на 27.07.2021г..

От представения по делото Договор за кредит Експресо Компакт №*** се установява, че същият е сключен на 27.02.2019г. между К. Х. Д. и Е. АД, с размер на кредита 19 300 лева и краен падеж 04.03.2024г.. В т.15 от договора е уговорена застраховка Живот на кредитополучателя и разходите за застраховката. Банката е предложила групова застраховка със застраховател ЗАД Е.Ж..

Договорът и ОУ към него са подписани от кредитополучателя. В чл.5, ал.2 от ОУ е отразено, че кредитополучателят дава своето съгласие да стане застрахован член съгласно условията на застрахователна полица за кредитна застраховка Живот и при усвояване на кредита да заплаща премия.

На 26.02.2019г. е подписано заявление за застраховане на кредитополучател и индивидуални клиенти на Е. АД от К. Х. Д., като кредитополучател за сумата на кредита 19 300 лева, свързано със сключения Договор №***. Застрахователното покритие включва смърт на застрахования в резултат на злополука или заболяване. Отражено е, че изключените рискове и лимитите на отговорност са уговорени в ОУ на застрахователя. Попълнена е здравна декларация от кредитополучателя, за липса на посочените заболявания и състояния. Посочени са последиците от невярно деклариране - прекратяване на застраховката или намаляване на обезщетението.

В член 14 от Общите условия на застрахователя /л. 117-120/ са посочени изключените рискове, между които преките или косвени последствия и резултати от епидемия или пандемия, както и техните последствия. Представените от ответника ОУ не са подписани от кредитополучателя.

От Епикриза към ИЗ № ***, издадена от Клиника по Пневмония и фтизиатрия при УМБАЛ СВ.М.а ЕАД, гр. Варна, на името на К. Х. Д. се установява, че е постъпил в болничното заведение на 17/07/2021г. и е починал на 27/07/2021г. в 00:54 ч.. Окончателната диагноза е COVID-19. Придружаващи заболявания: Двустранна пневмония; причинена от SARS - CoV -2. Остра дихателна недостатъчност. Остър респираторен дистрес синдром; Сепсис с полиорганна недостатъчност и шок. Хипертонична болест III ст., умерена степен, сърдечна и бъбречна форма. Хипертонично сърце. Диабет тип 2, лош контрол; Диабетна нефропатия. Хронична, обострена бъбречна недостатъчност Пет. Диабетна полиневропатия. Алкохолен стеатохепатит с активност. Метаболитен синдром. Желязонедеимъчна анемия. Асистолия. Д. е бил с COVID-19, с пневмония, остър респираторен дистрес синдром и прояви на сепсис, постъпил първоначално в Клиника по инфекциозни болести, но на 21.07., поради влошаване в общото му състояние и персистираща хипоксемия, въпреки О2 терапия, е приведен в ОИЛНВ. В клиниката е коригирана антибактериалната терапия и е започнато противовирусно лечение с Ремдесивир, преустановено поради задълбочаване на бъбречната недостатъчност. Първоначално болният е включен на НИВ, а впоследствие, на 22/7/2021 г., с прояви на кардиогенен белодробен оток на фона на хипертонична криза и застрашаващ кардио-пулмонален арест е интубиран и поставен на ИБВ. Въпреки проведеното в клиниката лечение, състоянието на пациента прогресивно се влошавало, със задълбочаване на полиорганната недостатъчност и нужда от хемодиализни процедури. На 27/07/2021г. в 00:10 ч. Д. е изпаднал в асистолия. Проведена КПР в пълен обем, без ефект. На 27/07/2021 г. в 00:54 ч. е регистриран летален край.

От Съобщение за смърт № 1539/27.07.2021год., издадено на името на К. Х. Д. се установява дата и час на смъртта: 27.07.2021год., 00:54 часа. Посочена е причина за смъртта: Асистолия. Остра циркулаторна недостатъчност. Остра дихателна недостатъчност. Остра бъбречна недостатъчност. Covid-19. Пневмония. Хипертонична болест.

Представена е справка от НЗОК за извършени прегледи на К. Х. Д. в периода 2010-2019г.. От Справка се установява, че през месец ноември 2017г.

му е проведена консултация в ДКЦ „Света Клементина“ Варна ЕООД, като му е поставена диагноза: Други уточнени локални инфекции на кожа и подкожна тъкан; през 2010 г. и 2017г. са му проведени диспансерни прегледи за диагноза неинсулинозависим захарен диабет, без усложнения.

Видно от Банково удостоверение, издадено от Б. ДСК, остатъкът по кредита към 04.08.2021г. /първа падежна дата след датата на смъртта на К. Д./ възлиза на 10 762.72 лева. Законната лихва за забава е 40.48 лева. Месечната вноска е 378.62 лева /317.59 лева главница; 55.31 лева договорна лихва и 5.72 лева застраховка/.

От представената кореспонденция се установява, че по отправено искане към Г.Ж. за заплащане на застрахователно обезщетение по сключената застрахователна полица за застраховане на кредитополучатели, е постановен отказ от застрахователя с мотив, че не са налице условията за изплащане на застрахователно обезщетение, тъй като смъртта на К. Д. е настъпила в резултат на действия, които са изключени от застрахователно покритие – пандемия /чл.14.1 от ОУ/.

По делото е представено заключение по допуснатата СМЕ, като от него се установява, че причината за смъртта на К. Д. е асистолията, развила се като усложнение вследствие COVID-19 пневмония. Д-р М. е била личен лекар на К. Д. от 2008год.. По нейни данни от 2010 год. са установени захарен диабет и хипертонична болест. 2020 год. е установено усложнението диабетна нефропатия, установени високи стойности на кръвно налягане, регистрирана исхемична болест на сърцето. За периода 2019-2020 год. е установена хронична бъбречна недостатъчност. Във връзка с развитата се диабетна полиневропатия, през 2021 год. е дадено направление за специалист невролог; във връзка с хроничните сърдечни заболявания е извършена ехокардиография. При проведената справка от вещото лице с д-р М. се установява, че Д. е страдал от хипертонична болест - установена през 2010 год., исхемична болест на сърцето - установена 2020 год., захарен диабет - установен 2010 год. Във връзка с гореописаните заболявания, като усложнения са се развили диабетна нефропатия довела до хронична бъбречна недостатъчност, диабетна полиневропатия. Във връзка с хипертоничната болест се е развила сърдечната недостатъчност. Заболяването COVID-19 се характеризира със следната клинична картина: от обща отпадналост, болки в мускулатурата, намалена работоспособност на пациента, кашлица, висока температура, задух, главоболие, каквито са били установени и при Д. при приемането му в болница. Несъмнено при усложняване и развитие на двустранна пневмония, това заболяване може да доведе до остра дихателна недостатъчност. Характерна патологоанатомична картина при заболяването са наличието на множество микротромбози във вътрешните органи, данни за вирусна или усложнена с бактериална инфекция пневмония. В този смисъл това заболяване, само по себе си, може да доведе и до развитието на остра бъбречна недостатъчност, остра сърдечна недостатъчност. Следва да се има предвид, че това заболяване се е развило на фона на хронични, съществуващи болестни изменения ангажиращи сърдечносъдовата и бъбречната системи.

Предвид така установеното от фактическа страна, **СЪДЪТ** формулира следните изводи от **правна страна**:

За да приеме съдът за основателна претенцията на ищите, същите следва да проведат пълно и главно доказване на материалните предпоставки на предявения иск – наличие на договор за застраховка със съответното

покрите, договор за кредит и сключване на застрахователното правоотношение за гарантиране задължението по този договор, активната си материална легитимация по спора като наследници на застрахованото лице – страна по кредитното правоотношение, качеството си на кредитор спрямо банката –кредитодател, както и останалите предпоставки по чл.134 ЗЗД, включително, че бездействието на длъжника на ищците - ответника заплашва удовлетворяването на банката съищец; размера на иска. В тежест на ответника е да установи фактите по възраженията си, от които черпи изгодни за себе си последици, а именно тези срещу допустимостта и основателността на иска, вкл. наличието на изключен риск, т.е. липса на основание за ангажиране отговорността на застрахователя.

С оглед на възприетата фактическа обстановка, съдът счита, че е налице валидно сключен договор за кредит между праводателя - “Е.” АД на съищеца „Б. ДСК“ АД /последната се явява и страна по договора по силата на закона, въз основа на настъпилото вливане/ и починалият кредитополучател К. Д., чиито наследници по закон се явяват ищците в настоящото производство. Налице е и валидно сключен договор за застраховка „Живот“, който гарантира изпълнението на задълженията на К. Д. по договора за кредит, като застраховател по договора е ответното дружество „Г.Ж.“ ЕАД, а бенефициент кредитодателят „Б. ДСК“ АД. Съдът приема, че се установява и бездействие от страна на „Б. ДСК“ АД, доколкото не се доказва същата да е предприела съдебни действия за събиране на застрахователното обезщетение, след отказа на застрахователя да плати, което би било в интерес на ищците като наследници на починалия кредитополучател.

Установява се безспорно и от представеното удостоверение от Б. ДСК АД, че остатъкът по кредита към 04.08.2021г. /първа падежна дата след датата на смъртта на К. Д./ възлиза на 10 762.72 лева. Законната лихва за забава е 40.48 лева. Месечната вноска е 378.62 лева /317.59 лева главница; 55.31 лева договорна лихва и 5.72 лева застраховка/.

В казуса е приложим сега действащият КЗ, в който е уредено правото на пряк иск на кредитополучателя или неговите наследници срещу застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение, за разлика от отменения КЗ.

При действието на отменения КЗ, практиката на ВКС наложи този правен извод с постановеното по реда на чл. 290 ГПК Решение № 138/05.01.2016 г. на ВКС по т. д. № 1727/2014 г., ТК, II о., с което е допуснато касационно обжалване на основание чл. 280, ал. 1, т. 2 ГПК по следните въпроси: 1. "Има ли материална и процесуална легитимация и правен интерес кредитополучател, респективно неговите наследници, който е застраховал живота си срещу определени рискове, да иска осъждането на застрахователното дружество да изплати на ползващото се лице по застрахователния договор дължимата сума, при осъществяване на застрахователно събитие?" и 2. "Притежават ли наследниците на застрахованото по групова застраховка "Живот" лице правен интерес и активна процесуална легитимация да предявят иск против застрахователното дружество в защита на правата на банката в случаите, когато тя бездейства?".

В това решение ВКС, като е съобразил, че в КЗ /отм./, не е уредено право на пряк иск на застрахования кредитополучател или неговите наследници по застраховка "Живот" срещу застрахователя преди плащане на задължението към банката /чл. 242, ал. 1 КЗ, отм./, е достигнал да правния

извод, че застрахованият по застраховка "Живот" или "Злополука" кредитополучател, респективно неговите наследници притежават правен интерес и активна процесуалноправна легитимация да предявят иск срещу застрахователя за заплащане на застрахователното обезщетение в полза на банката. Касационната инстанция е приела, че за да бъде обоснован правният интерес от предявяване на косвения иск по чл. 134, ал. 1 ЗЗД, ищецът - наследник на кредитополучателя трябва да твърди: 1. че е кредитор на банката по отношение на правото/задължението на кредитната институция да претендира по съдебен ред изплащането на застрахователното обезщетение и 2. че банката бездейства за търсене по съдебен ред на дължимата застрахователна сума от застрахователя по договор за застраховка "Живот" със застраховано лице-кредитополучателя и ползващо се лице банката. Следователно, кредитополучателят може да предяви суброгационен иск с правно основание чл. 134, ал. 1 ЗЗД, във вр. с чл. 199а, ал. 1 КЗ/отм./ срещу застрахователя по договор за застраховка, сключен от банката, но с предмет живота, здравето или телесната цялост на длъжника по договора за банков кредит, като иска със сила на пресъдено нещо да се допусне принудително изпълнение на твърдяното парично задължение за заплащане на застрахователно обезщетение в полза на ползващото се лице /банката/, което като носител на спорното право трябва да бъде конституирано от съда като съищец при възникнала съвместна процесуална легитимация при необходимо задължително другарство – чл. 134, ал. 2 ЗЗД, във вр. с чл. 26, ал. 4 ГПК.

В чл. 382, ал. 1, изр. последно от сега действащият КЗ /в сила от 01.01.2016 г./, е регламентирано субективното право на длъжника по договор за банков кредит да иска непосредствено от застрахователя заплащане на застрахователно обезщетение дори и когато не той, а банката е страна по сключен договор за застраховка като обезпечение на породените по кредитното правоотношение парични задължения на кредитополучателя. Изрично по силата на тази законова разпоредба на длъжника е признато качеството на страна – застрахован, по учреденото застрахователно правоотношение, т. е. той на самостоятелно правно основание е носител на паричното притезание за заплащане на застрахователно обезщетение при настъпване на покрит застрахователен риск по сключен договор за застраховка с предмет негови неимуществени блага, чийто размер възлиза на сбора от остатъчните задължения по договора за банков кредит – "по повод изплащането на обезщетение по застраховка длъжникът има всички права на застрахован, освен правото да получи обезщетението до размера на непогасената част от задължението". С тази разпоредба се защитава интересът на наследниците и съдлъжниците на застрахования кредитополучател при настъпване на застрахователно събитие, като се въвежда изричната възможност същите да предявят иск за заплащане на застрахователно обезщетение, дължимо в полза на трето лице /кредитора/.

Тълкуването на разпоредбата води до извод, че при неизпълнение на задължението на кредитора да предяви иск срещу застрахователя за изплащане на обезщетението при настъпило застрахователно събитие, наследниците на починалия длъжник по договора за кредит, както и всяко задължено по договора за кредит лице, имат право на иск срещу застрахователя, което прави и допустимо искането за осъждане на застрахователя да заплати в полза на кредитора дължимото застрахователно обезщетение до размера на непогасената част от задължението по кредита. В този случай и по аргумент от чл. 26, ал.4 ГПК, съдът задължително следва да

конституира като съищец кредитора, в чиято полза е сключена застраховката.

Отделно от това, правото на иск на ищите се обосновава с намаляване на пасива на лицата, които наследяват кредитополучателя, тъй като те наследяват всички права, но и задължения на лицето, включително това по договора за кредит. Цялостното тълкуване на процесните договор за кредит и заявление за застраховане, въобще смисълът на сключването на застраховка „Живот“ на кредитополучателят, е в насока, че при настъпване на застрахователното събитие, банката - кредитор да претендира изпълнение на задълженията на кредитополучателя от застрахователя и то само поради факта на настъпилото събитие, за което застрахователят носи рисковете. Застраховката е сключена именно, за да гарантира кредитора, че ще си събере задължението.

С оглед на всичко гореизложено, съдът прави заключение, че ищите се явяват кредитори на банката – съищец по смисъла на чл. 134 ЗЗД.

Налице е бездействие на банката, като от събраните доказателства по делото не се установи от банката да е иницирано извънсъдебно или съдебно събиране на дължимото по застраховката обезщетение, поради което и следва да се приеме, че е налице бездействие при упражняване на имуществените права на съищеца по договор за застраховка.

По възраженията на ответника за непокрити рискове:

Страните спорят дали е налице изключен риск, респ. дали клаузата за изключението от застрахователното покритие е неравноправна и нищожна.

Безспорно се установи, че наследодателят на ищите К. Д. е починал на 27.07.2021г. в резултат на асистолията, развила се като усложнение вследствие COVID-19 пневмония.

Процесният вид застраховка „Живот“ е уреден в чл. 438 до чл. 458 КЗ. Въз основа на сключен договор за застраховка „Живот“, застрахователят се задължава да носи риска от настъпване на застрахователното събитие - смърт на застрахованото лице и да заплати обезщетение на ползващите се лица. В чл. 449, ал. 1 КЗ законодателят е уредил изрично изключения от горното правило, като е посочил в три точки хипотези, с оглед причината за настъпване на застрахователното събитие, при които се изключва отговорността на застрахователя, доколкото не е уговорено друго. Изрично нормативно уредена е възможността страните по договора да договорят други изключени рискове.

При сключването на договор по чл.348 КЗ застрахованият е длъжен да съобщи на застрахователя всички известни му обстоятелства, които имат съществено значение за естеството и размера на риска. Това е от значение за преценката относно степента на риска. Когато се касае за лична застраховка, касаеща живота, здравето и трудоспособността на застрахования, обстоятелства имащи съществено значение са тези, позволяващи на застрахователя да извърши преценка относно здравния статус на застрахования към момента на сключване на договора. Поради това, законодателят с чл.362, ал.1 КЗ е въвел възможността за застрахователя да поставя въпроси на застрахования за съществените обстоятелства; въвел е задължение за застрахования да отговори, когато такива въпроси са поставени; изключил е от класификацията „съществени за риска“ тези обстоятелства, за които застрахователят не е поставил въпроси - чл.362, ал.2 предл.1 КЗ.

Съгласно чл. 348, ал. 1 КЗ, Общи условия са типизирани клаузи, приложими към неограничен брой застрахователни договори. Общите условия на застрахователя, установени предварително за сключването на определен застрахователен продукт, обвързват застрахователя, ако са му били предадени при сключването на застрахователния договор и той е заявил писмено, че ги приема. Приетите от застрахователя общи условия са неразделна част от застрахователния договор. При несъответствие между застрахователния договор и общите условия има сила уговореното в договора. В ал.3 е посочено, че застрахователят е длъжен да даде на ползвателя на застрахователни услуги общите условия по застраховката преди сключването на застрахователния договор.

По делото не се установи, наследодателят на ищите да е бил запознат с общите условия на застрахователя. Липсват доказателства ОУ да са му били предоставени и той да е заявил писмено, че ги приема.

С оглед горното, застрахователят не може да се позовава на изключени рискове, посочени в ОУ - пандемия.

Дори да се приеме, че наследодателят е бил запознат с ОУ и е приел същите, съдът счете за неравноправна и нищожна клаузата /чл.14 ОУ/ съдържаща изключение от застрахователното покритие поради наличие на заболявания предхождащи сключването на застрахователния договор.

Следва да е налице конкретика и съответната клауза да е формулирана ясно и разбираемо.

В случая клаузата на изключението, че полицата не покрива всякакви заболявания, за които застрахованият клиент е знаел или му е била поставена диагноза или от които е бил лекуван или за които е получавал лекарства преди датата на застраховката е твърде обща и неясна, като същата не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на договора /чл.143, ал.2, т.19 ЗЗП/. Отделно съгласно чл.143, ал.2, т.6 ЗЗП, неравноправна е и всяка клауза в договор с потребител, която позволява на търговеца да се освободи от задълженията си по договора по своя преценка, като същата възможност не е предоставена на потребителя. Въпросната клауза на практика позволява на застрахователя почти във всички случаи да се позове на изключен застрахователен риск и да не заплати застрахователно обезщетение /най-често на свързана с него банкова институция/, докато задължението на потребителя за плащане на застрахователна премия е безусловно. Съгласно чл.146, ал.1 ЗЗП процесната клауза за изключение от застрахователното покритие е неравноправна и нищожна и не може да бъде основание за отхвърляне на иска по чл.134 ЗЗД /Решение № 60063/30.06.2021год. на ВКС, Търговска колегия, I т.о., т.д. № 351 по описа за 2020 год/.

В случая, спорната клауза /чл.14 от ОУ/ е именно такава. Тя позволява на застрахователя да се позове на изключен застрахователен риск по своя преценка при смърт, настъпила по всяка причина.

Дори да се приеме, че пряка причина за смъртта на Д. е усложнения от Ковид инфекция, предизвикани от придружаващи заболявания /установени преди сключване на договора/ - хипертонична болест и захарен диабет /установени през 2010 год./ и при спазване на чл.362 КЗ основното заболяване е било съзнателно укрито от Д., то и в този случай, законодателят не е изключил еднозначно възможността за заплащане на обезщетение – чл.363,

ал.4 КЗ. В заявлението е посочено, че последиците от невярно деклариране са прекратяване на застраховката или намаляване на обезщетението, но не и отказ от изплащане.

Съдът приема, че причина за настъпване смъртта на К. Д. е асистолията, развила се като усложнение вследствие COVID-19 пневмония, която не е в причинна връзка със заболявания като хипертонична болест и захарен диабет, които са били налични преди сключване на застраховката „Живот“.

Общите условия, на които се позовава ответникът са неприложими в казуса, тъй като Д. не е бил запознат с тях и не ги е приел.

По делото липсват доказателства, че застрахователят - ответник е предоставил на застрахованото лице ОУ.

Съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК в тежест на ответното застрахователно дружество е да установи при условията на пълно и главно доказване, че е налице обстоятелство, което изключва отговорността му за плащане на застрахователната сума.

Към момента на настъпване на застрахователното събитие размерът на задължението по договора за кредит е в общ размер на 10 803.20 лева.

Искът следва да се уважи частично за 10 803.20 лева, а в останалата част да се отхвърли.

На основание чл.78, ал.1 ГПК ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати на ищците сумата от 1887.18 лева, представляваща направени по делото разноски за адвокатско възнаграждение, съгласно представен списък, съразмерно с уважената част от иска.

На основание чл.78, ал.3 ГПК ищците следва да заплатят на ответното дружество сумата от 26.96 лева, представляваща направени по делото разноски за депозит за вещо лице и определено възнаграждение за юрисконсулт, съгласно представен списък, съразмерно с отхвърлената част от иска.

Мотивиран от изложените съображения, Варненския районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Г.Ж.“ ЕАД, ЕИК ***, седалище и адрес на управление: гр. ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на конституирания съищец - „Б. ДСК“ АД, ЕИК ***, седалище и адрес на управление: гр. ***, по предявените от М. К. Д., ЕГН *****, адрес: с. ***, Г. К. Д., ЕГН *****, адрес: с. ***, действащ със съгласието на своята майка Н. А. Д., ЕГН ***** и Е. К. Д., ЕГН *****, адрес: гр. ***, действаща чрез законен представител В. Л. Л., ЕГН ***** субективно кумулативно съединени иски **с правно основание чл. 134 ЗЗД вр. чл. 79 ЗЗД и чл. 382 вр. чл. 448 КЗ**, сумата от **10 803.20 лева** /десет хиляди осемстотин и три лева и 0.20 ст./, представляващи остатък от плащане по Договор за кредит Експресо Компакт №***/2019г., сключен между наследодателя на ищците К. Х. Д., починал на 27.07.2021г. и „Е.“ АД, ЕИК ***, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над 10 803.20 лева до предявения размер от 11 136.86 лева, като неоснователен.

ОСЪЖДА „Г.Ж.“ ЕАД, ЕИК ***, седалище и адрес на управление: гр.

, **ДА ЗАПЛАТИ** на М. К. Д., ЕГН **, адрес: с. ***; Г. К. Д., ЕГН *****, адрес: с. ***, действащ със съгласието на своята майка Н. А. Д., ЕГН ***** и Е. К. Д., ЕГН *****, адрес: гр. ***, действаща чрез законен представител В. Л. Л., ЕГН ***** сумата от **1887.18 лева** /хиляда осемстотин осемдесет и седем лева и 0.18 ст./ – съдебно-деловодни разноси, **на основание чл.78, ал.1 ГПК.**

ОСЪЖДА М. К. Д., ЕГН *****, адрес: с. ***; Г. К. Д., ЕГН *****, адрес: с. ***, действащ със съгласието на своята майка Н. А. Д., ЕГН ***** и Е. К. Д., ЕГН *****, адрес: гр. ***, действаща чрез законен представител В. Л. Л., ЕГН ***** **ДА ЗАПЛАТЯТ** на „Г.Ж.“ ЕАД, ЕИК ***, седалище и адрес на управление: гр. ***, сумата от **26.96 лева** /двадесет и шест лева и 0.96 ст./ – съдебно-деловодни разноси, вкл. юрисконсултско възнаграждение, **на основание чл.78, ал.3 ГПК.**

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред Варненски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му страните.

Препис от настоящето решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____